

EL NOUCENTISME: DEFINICIÓ

Moviment ideològic, cultural i polític que té el suport dels dirigents de la Mancomunitat

Terme popularitzat per Eugeni d'Ors a la sessió "Glosari" de *La Veu de Catalunya*.

Noucentisme

- Allò que és propi del nou-cents (1900)
- Allò que és oposat a *vell*.

INICI DEL MOVIMENT: 1906

Publicació del “Glosari” d’Eugeni d’Ors a *La Veu de Catalunya*: transmet la doctrina noucentista.

Publicació d’*Els fruits saborosos* de Josep Carner: reflecteix els ideals ètics i estètics del noucentisme.

Primer congrés de la llengua catalana: primer pas per a la normalització i normativització de la llengua catalana.

FINAL DEL MOVIMENT: 1923

COP D'ESTAT DE PRIMO DE RIVERA

Primo de Rivera impone la Dictadura

► El general argumenta la necesidad de regenerar España

CARACTERÍSTIQUES DEL NOUCENTISME:

Eugeni d'Ors (polític i escriptor) va ser el teoritzador del Noucentisme. Per mitjà de les gloses (articles d'opinió breus sobre l'actualitat política i cultural, signats amb el pseudònim *Xènius*), publicades diàriament a *La Veu de Catalunya* en la secció *Glosari*, va exposar les bases d'aquest moviment:

- **Imperialisme:** Imposició dels valors propugnats com a nacionals a la societat.
- **Classicisme:** raó per sobre dels sentiments (ordre, harmonia i control). Valoració dels clàssics grecs i romans com a model literari i com a model artístic.
- **Civilisme** o **civilitat:** Aplicació del programa noucentista, que havia de crear una societat urbana, ideal, sense conflictes de classe (oposat al ruralisme i al localisme dels modernistes).
- **Mediterranisme:** Valoració del paisatge mediterrani, el paisatge de l'olivera i de la vinya, i de les formes de vida tradicional d'aquest espai com a model.
- **Arbitrarisme:** Ideal estètic arbitrari, basat en el treball formal, subjecte a unes normes (oposat a la creació basada en la inspiració i l'espontaneïtat dels modernistes).

MODERNISME / NOUCENTISME

SEMBLANCES

- Voluntat de renovar la cultura catalana per fer de Catalunya un país autònom, modern i europeu.

DIFERÈNCIES

- Els noucentistes es consideren intel·lectuals més que no pas artistes i col·laboren amb la classe burgesa per transformar la societat (els intel·lectuals modernistes eren rebels socials crítics amb la burgesia).
- Cultura i política s'alien .
- Persegueix la imposició de la raó, l'ordre, la serenitat i la bellesa formal (el modernisme es va decantar per l'exaltació dels sentiments, l'espontaneïtat i la llibertat formal).
- Civisme, arbitrarietat i classicisme (en contraposició a ruralisme, espontaneïtat i romanticisme).

EUGENI D'ORS: VIDA

Eugeni d'Ors i Rovira (Barcelona 1881 - Vilanova i la Geltrú el 1954), escriptor i filòsof català.

Estudià Dret i Filosofia i Lletres. Es decantà per la literatura.

Emprà el pseudònim "Xènius" per escriure a la secció *Glosari* de *La Veu de Catalunya* i el pseudònim d'Octavi de Romeu per a signar les seves obres d'art.

El 1917 es convertí en el màxim responsable d'Instrucció Pública de la Mancomunitat de Catalunya.

Després de la mort d'Enric Prat de la Riba, el seu més ferm protector i promotor, es produeix un distanciament progressiu entre ell i el programa de la Lliga Regionalista (el fan dimitir dels seus càrrecs oficials), a causa de la seva incompatibilitat temperamental i ideològica amb Puig i Cadafalch.

El 1920 abandona la seva llengua i comença a publicar en castellà.

LA POESIA NOUCENTISTA

TEMÀTICA

- La vida senzilla, la quotidianitat.
- L'ambient ciutadà.
- La natura idil·lica i civilitzada.
- La feminitat:
 - Cànon de bellesa grecollatina
 - Simbol de l'ordre i la mesura
 - Tasca educativa cap als fills
- El pas del temps i l'envelliment.

JOSEP CARNER: VIDA

Neix a Barcelona el 1884 i mor a Brussel·les el 1970.

Família d'intel·lectuals: en contacte amb el món de les lletres des de petit.

Passió per la literatura: publica la primera poesia als 12 anys.

Estudia Dret i Filosofia i Lletres als 14 anys: a la universitat és on descobreix el catalanisme polític.

Treballà activament a l'Institut d'Estudis Catalans.

El 1921 exerceix càrrecs diplomàtics a diferents països.

El 1939 es refugia a Mèxic per la repressió franquista. Allà exercí de professor universitari i va col·laborar amb altres intel·lectuals catalans exiliats.

JOSEP CARNER: OBRA

ETAPES DE LA SEVA POESIA

- Primers anys influït pel Modernisme
- Primera etapa: Noucentisme
- Segona etapa: Simbolisme

CARACTERÍSTIQUES DE LA SEVA POESIA

- Rigor formal: utilitza formes clàssiques (sonet)
- Domini i control de la llengua
- Visió del món harmònica, plàcida, equilibrada
- Humor i ironia

ELS FRUITS SABOROSOS

Fa un recorregut per les diverses etapes de la vida de la persona (infantesa, joventut, maduresa i vellesa) relacionant-les amb les fruites en funció de les seves característiques (color, olor, mida i gust) i les estacions de l'any en què es donen.

La infantesa hi és tractada com una etapa de felicitat incondicional, i les criatures la viuen a través dels sentits com si hagués de ser eterna.

La maduresa és protagonitzada per dones, i es localitza, sobretot, entre l'estiu i la tardor: Carner les acosta al món quotidià que les envolta (la cuina, la cura dels fills, la maternitat, la sensualitat, la bellesa que se'n va...) també en un ambient plàcid i equilibrat i sempre emmarcat en una vida matrimonial perfecta.

La vellesa no és tan idíl·lica com les altres dues etapes perquè, malgrat que en destaca la tranquil·litat i la dolçor, la solitud i la tristesa hi són ben presents.

Malgrat la proximitat de la mort, la malaltia, la solitud i la tristesa, ni els personatges ni les paraules de Carner es deixen endur mai per la tragèdia, sinó que qualsevol etapa de la vida, fins i tot la més dura, és acceptada, si cal amb dolça resignació. Es el caràcter noucentista, en què tot ha de ser harmònic, equilibrat, ordenat, perfecte, artificios i classicitzant: **arbitrari**.